

Word order: position of the verb in the sentence

The principal element in a Dutch sentence is the verb. The entire sentence is built up around it. The position of the verb is rigidly determined, far more so than is true of any other part of speech. Depending on the type of clause and on the form of the verb, the verb occupies different places in the clause.

20.1 The conjugated part of the verb in second position

20.1.1 Main clause

General rule: the conjugated part of the verb stands in second position. The other parts of the verbal group (past participle or infinitive) usually stand at the end of the sentence:

1	2	3	4	
Hij	gaat	naar de stad.		He goes to town.
Ik	heb	een brief	geschreven.	I have written a letter.
Wij	moeten	postzegels	kopen.	We must buy stamps.

If an element other than the subject is placed in the first position of the sentence:

- that element gets the stress
- the subject immediately follows the verb, what we call “inversion”:

1	2	3	4	
Naar de stad	gaat	hij.		It is to the city that he goes.

1	2	3	4	
Een brief	heb	ik	geschreven.	It is a letter that I have written.
Postzegels	moeten	wij	kopen.	Stamps are what we need to buy.

The first element in the sentence may be an entire clause, usually subordinate or dependent. The verb of the main clause still follows immediately after it, in second place:

1	2	3	4	5	6
Toen ik thuiskwam,	ging	hij	naar bed.		
When I got home, he went to bed.					
Als zij het heeft,	zal	zij	het	mij	geven.
When she has it, she will give it to me.					

20.1.2 The “tongs” construction

When the verb consists of a verbal group (auxiliary, separable verb, modals etc.), the conjugated part goes first and the other parts are grouped at the end of the sentence. It looks as though the rest of the sentence is “squeezed” in between the different forms of the verb:

Hij heeft gisterochtend vijf kilometer gelopen.

He ran 5 km yesterday morning.

Zij moest nog even wat boodschappen doen.

She had to run a few errands.

Normally, nothing can stand after/outside the latter part of the verbal group, except:

- a prepositional phrase (optional): **Hij heeft gisterochtend vijf kilometer in het park gelopen.** Hij heeft gisterochtend vijf kilometer gelopen in het park.
- a subordinate clause: **Hij heeft gezegd dat hij gisteren vijf kilometer in het park liep.**

The conjugated part of the verb in second position

20.1.3 Question-word questions

The question word in these types of question stands in first position, and the verb in second. Since the first position in the sentence is already occupied, the subject follows the verb (inversion). The same order of verbal parts at the end of the question is followed as explained earlier.

Waar spelen jullie morgen?

Where are you playing tomorrow?

Wanneer gaan jullie morgen spelen?

When are you playing tomorrow?

Hoeveel* punten hebben zij gisteren gekregen?

How many points did they get yesterday?

Waarom hebben zij gisteren 5 km in het park gelopen?

Why did they run 5 km in the park yesterday?

Waarom hebben zij gisteren 5 km gelopen in het park?

Wat heeft hij gezegd toen hij je gisteren opbelde?

What did he say when he called you yesterday?

20.1.4 Let's try it

Place the verb in the right position in the sentence:

- 1 (gaan/varen) In het voorjaar wij niet zo vaak met de boot.
- 2 (koopt) Als hij genoeg geld heeft, hij dit najaar een nieuwe auto.

* *Hoeveel* is often used in combination with a noun, as in English. In this case, the verb will be the *third word* in the sentence.

- 3 (moesten) Toen wij gisteren thuiskwamen, wij eerst even bijkomen van de lange reis.
- 4 (hebben/gekocht) Zij het nieuwste boek van die detectiveschrijfster.
- 5 (heeft/beantwoord) De premier alle vragen in het wekelijkse vragenuurtje.

20.2 The conjugated part of the verb in first position

20.2.1 Yes/no question

A yes/no question is a question that can be answered by either “yes” or “no.” The conjugated part of the verbal group is always in the first position and the other parts of the verbal group follow the same rules we saw earlier. The subject follows the verb immediately (inversion):

Spelen jullie morgen?

Are you playing tomorrow?

Zullen jullie morgen spelen?

Will you play tomorrow?

Hebben zij gisteren veel punten gekregen?

Did they get many points yesterday?

Hebben zij gisteren 5 km in het park gelopen?

Did they run 5 km in the park yesterday?

Hebben zij gisteren 5 km gelopen in het park?

Heeft hij iets gezegd toen hij opbelde?

Did he say something when he called?

Heb je de directeur vandaag kunnen zien?

Have you been able to see the manager today?

Heeft hij zijn werk weer door jou moeten laten doen?

Did he have to have you do his work for him again?

20.2.2 Let's try it

Ask the questions that give these answers:

- 1 Ik heb hem gezegd dat hij geschikt is voor die baan.
- 2 Morgen solliciteert Mark bij een nieuw bedrijf.

- 3 Zij heeft net een nieuwe secretaresse aangenomen.
- 4 Zij vertelden ons dat zij net vorige maand een bedrijf opgestart hebben.
- 5 Zij heeft geen baan.
- 6 Het thuisteam heeft met drie punten verschil gewonnen.
- 7 Wij hoeven morgen niet te spelen.
- 8 Rembrandt is de bekendste Nederlandse schilder.

20.2.3 *Commands*

The imperative form of the verb stands in first position. In formal commands (with **u**), the subject immediately follows the verb:

Ga zitten!	Sit down!
Wees stil!	Be quiet!
Gaat u maar zitten.	Please sit down.
Begint u maar te eten.	Please go ahead and start eating.

20.2.4 *Conditional phrases*

In literary style, the verb often stands first in conditional clauses, its position then being equivalent to “if” in English:

Komt de brief nog voor tien uur, dan is alles in orde.
Should the letter arrive before ten, then all is fine.
(Als de brief voor tien uur komt, dan is alles in orde.)
(If the letter arrives before ten, then all is fine.)
Doet hij het toch niet, dan moet u mij dat laten weten.
Should he not do it, then you'd better let me know.
(Als hij het toch niet doet, dan moet u mij dat laten weten.)
(If he doesn't do it, then you'd better let me know.)